

Fågelrapport för Jämtland 2018

Regionala rapportkommittén (Christer Pålsson, Johan Råghall, Trond Sørhuus, Pontus Wennesjö och Kim Woxlägd)

Inom Jämtlands rapportområde – i stort sett motsvarande landskapet Jämtland – observerades minst 216 arter under 2018 (exkl. tre arter som räknas som ospontant uppträdande och därför markeras med klamrar i rapporten), vilket innebär en av de högsta siffrorna för ett enskilt år hittills. Två nya arter för området observerades: Tajgablåstjärt under sommaren och större piplärka i mitten av oktober. Mycket sällsynta arter (med upp till 10 fynd totalt) som sågs var brun glada (fynd nummer 9–10), turturduva (8), tajgasångare (7), citronärkla (2) och gulhämpling (2).

I rapporten förekommer en del förkortningar, vilka förklaras nedan:

1K, 2K, 2K+, 2K- osv.	en fågel i sitt 1:a, 2:a kalenderår osv. Plustecken anger "2:a kalenderår eller äldre". Minustecken anger "2:a kalenderår eller yngre"
ad	adult, dvs. fågel i sin vuxendräkt
pull	pullus, dununge
honf	honfärgad, dvs. fågel i honlik dräkt
ex	exemplar
födosök	födosökande
förbifl	förbiflygande
lockl	lockläte, övriga läten
lämpl biotop	lämpl biotop
rast	rastande
sp/sj	spelande/sjungande
str	sträckande (ofta följt av väderstreck S, SO osv.)
uppr/varn	upprörd/varnande
kn	kommun
FSO	fågelskyddsområde
NR	naturreservat

Efter vissa artnamn förekommer en bokstavskombination i röd text. Den anger i vilken kategori arten klassats i den senaste svenska rödlistan för hotade arter (2015). Följande förkortningar förekommer:

NT	Nära hotad
VU	Sårbar
CR	Akut hotad

Kanadagås (*Branta canadensis*)

16 konstaterade häckningar rapporterade från ett tiotal olika lokaler.

Vitkindad gås (*Branta leucopsis*)

Höga antal: 400 ex rast Målsta, Frösö 21.8–10.9 (Sune Gustafsson, Kristofer Holmsten, Sara Andersson m.fl.). *Sent fynd:* 1 ex födosök Badhusparken, Östersund 8–10.11 (Sune Gustafsson).

Ca 13 ungpullar rapporterades vilket är något färre än senaste årens ca 20. En av dessa kullar sågs i Strömsund, men i övrigt var det i kärnområdet runt Storsjön häckningar påträffades. Flera observationer i maj-juni gjordes även vid Alsensjön, vilket tyder på häckning även där.

[Stripgås] (*Anser indicus*)

2 ex rast Målsta, Frösö 24.6 (Sixten Lindblom, Jimmy Norlen). 1 ex Målsta, Frösö 21.8–10.9 (Sixten Lindblom, Sune Gustafsson m.fl.).

Grågås (*Anser anser*)

Totalt 8–9 häckningar rapporterades från följande lokaler: Heljesund, Klukstjärnen, Mörsil, Stugun och Tysjöarna. Av dessa tycks Indalsälven i Stugun vara en ny eller åtminstone tidigare okänd häckningslokal.

Sädgås (*Anser fabalis*) **NT**

Vår: 4 ex rast Låsjön, Hammerdal 22.4 (Robert Jansson, Marie Griph). 1 ex rast Sikåstornet 25.4 (Robert Jansson). 45 ex rast 25.4 (Leif Eriksson) och 2 ex förbifl 26.4 (Lars Strömberg, Eva Strömberg), båda Böläsen, Oviken. 5 ex rast Sikåstornet och 80 ex rast Grenås, Hammerdal 1.5 (Robert Jansson, Marie Griph). 75 ex rast Grenås, Hammerdal 3.5 (Christer Pålsson). 18 ex förbifl Lillsjön, Tullingsås, Ström 5.5 (Robert Jansson, Marie Griph, Tor Persson). Max 3 ex rast Sikåstornet 6.5 (Robert Jansson, Marie Griph, Anders Lundvall).

Sommar: 2 ex förbifl Nyhem, Frostviken 7.8 (Dan Tjell).

Höst: 1 ex rast Byskogen, Ås 8–10.10 (Per Lif, Musse Björklund, Christer Pålsson m.fl.). 2 ex rast Fäste, Hackås 10–14.10 (Christer Pålsson, Jimmy Norlen, Lena Svanberg m.fl.).

Augustifyndet sticker ut från den gängse fyndbilden tidsmässigt och är från ett område som är intressant ur häckningssynpunkt. Sydöstra delen av Strömsunds kn tycks vara det säkraste området i Jämtland för rastande sädgäss på våren, något som visat sig under många år nu.

Spetsbergsgås (*Anser brachyrhynchus*)

Vår: 1 ex rast Sällsjöbron, Indalsälven, Mörsil 20.4 (Yngve Larsson). 2 ex rast Norra sjön, Tysjöarnas NR 21.5 (Hans Nilsson, Kjell Nilsson, Christer Pålsson m.fl.).

Höst: 19 ex förbifl Våge, Hallen 27.9 (Kim Woxlägd). 100 ex rast Hovden, Frostviken 28.9–3.10 (gnm Jämtlands rapportkommitté). 7 ex rast Kvissle, Mattmar 28.9 (Kim Woxlägd). 1 ex Svenstavik 29.9 (Oskar Appell). 1 ex rast Bye, Lit 29.9 (Christer Pålsson, Ulla Henriksson). 30 ex rast Vejmon, Rödön 30.9 (Carl-Fredrik Yri). 35 ex rast Orrviken, Sunne 5.10 (Kent Moén, Eva Moén). 75 ex rast Kaxås 5–6.10 (Johan Råghall, Gunnar Kvarnlöf, Karin Kvarnlöf m.fl.). 150 ex str SV Undersåker 6.10 (Johan Råghall). 229 ex rast Byskogen, Ås 7–10.10 (Christer Pålsson, Ulla Henriksson m.fl.). 42 ex födosök Sikåstornet 7.10 (Robert Jansson, Marie Griph). 3 ex rast Sällsjöbron, Indalsälven, Mörsil 12–13.10 (Andreas Johnsen, Lars Strömberg, Eva Strömberg m.fl.). 4 ex rast Risselås, Strömsund 5–6.11 (Robert Jansson, Marie Griph, Tor Persson m.fl.).

Bläsgås (*Anser albifrons*)

1 ex rast Böläsen, Oviken 25.4 (Leif Eriksson). 1 ex rast Fäste, Hackås 10–14.10 (Lena Svanberg, Christer Pålsson, Jimmy Norlen m.fl.).

Fynd nummer 18–19 i Jämtland.

Knölsvan (*Cygnus olor*)

2 ex rast Åssjön, Storsjön 11.4 (Hans Grundahl). 1 ad lämpl biotop Gillerån (mynningen), Indalsälven, Ragunda 23.4–10.5 (Johan Råghall, Ingela Källén m.fl.).

Utöver ovanstående fynd rapporterades två observationer av en ensam svan (sannolikt samma individ) från Galhammarviken 11 och 22 maj, samt sju observationer omkring nordvästra änden av Storsjön, från Ockesjön i väster till Våge i öster, från 1 april till 17 november. Under våren sågs där ett par sällskapa vid de flesta tillfällena, men 17 november sågs en ensam svan i Våge samtidigt som paret låg i Ockesjön, så då var det uppenbart tre individer. Paret fanns för övrigt sannolikt kvar i Ockesjön året ut, då de sågs där även i början av 2019.

Sångsvan (*Cygnus cygnus*)

16 troliga/säkra häckningar rapporterades, vilket är en rätt normal siffra.

Fjällgås x vitkindad gås (*Anser erythropus x Branta leucopsis*)

1 ex födosök Trappnäsaviken, Storsjön 10.5 (Ingela Källén, Johan Råghall).

Gravand (*Tadorna tadorna*)

1 hane rast Rödösundet, Storsjön 19.4 (Christer Pålsson, Lars Strömberg, Eva Strömberg m.fl.). 4 ex rast Fuan (mynningen), Ljungan, Åsarne 25.4 (Birger Östlund). 2 i par rast Landön, Strömsund 3.5 (Robert Jansson, Marie Griph, Lars Bruks).

[Mandarinand] (*Aix galericulata*)

2 i par Frösöbron, Östersund 19–22.4 (Sune Gustafsson, Johannes Enebog, Kikki Enebog). 1 hane Lillsjön, Tullingsås, Ström 30.4–6.5 (Tor Persson, Robert Jansson, Agneta Sundkvist).

Årta (*Anas querquedula*) **VU**

2 i par rast Avaviken, Dvärsätt 7–9.5 (Hans Grundahl, Christer Pålsson, Ewa Danielsson m.fl.). 1 hane födosök Ånnsjöns FSO (Ånn) 12.5 (Tom Roger Østerås, Johan Råghall, Ingela Källén). 2 i par i lämpl biotop Tysjöarnas NR 15.5–1.6 (Ulla Falkdalen, Lars Strömberg, Eva Strömberg m.fl.).

En möjlig häckning rapporterades från Tysjöarna, där ett par och senare en hane sågs under andra halvan av maj.

Skedand (*Anas clypeata*)

Strööbobservationer: 1 hane rast Brastabron 25.4 (Jimmy Norlen). 2 i par rast Landön, Strömsund 5.5 (Robert Jansson, Marie Griph). 2 i par Semsåviken, Åssjön, Storsjön 6.5 (Tomas Bergström). 2 i par rast Hammerdal, Hammerdal 10.5 (Bo Wik). 1 hane rast Lavsjön, Rödön 11.5 (Kjell Nilsson, Hans Nilsson). 1 hane rast Indalsälven, Undersåker 11.5 (Ingela Källén, Johan Råghall). 1 hane förbifl Våge, Hallen 12.5 (Kim Woxlägd). 2 i par Sannan, Ockesjön 2.6 (Trond Sørhuus).

Skedand häckade sannolikt vid Tysjöarna (uppskattningsvis 2–4 par) och Ändsjön (1–3 par). Vid Lillsjön, Tullingsås sågs som mest 2 par+2 hanar under andra halvan av maj, men efter 1 juni finns inga rapporter därifrån. Övriga observationer redovisas ovan.

Snatterand (*Anas strepera*)

1 hane Frösöbron, Östersund 1.5 (Anders Lundvall). 1 ex rast Norra sjön, Tysjöarnas NR 7.5 (Kjell Nilsson, Hans Nilsson, Bo Johansson). 3 ex rast Avaviken, Dvärsätt 8–9.5 (Christer Pålsson, Gunnar Kvarnlöf m.fl.). 1 hane lämpl biotop Ändsjön, Ändsjöns NR 18.5 (Osborne Lindberg). 1 hane Lagunen, Ånn 20–23.5 (Trond Sørhuus, Halvor Sørhuus, Peter Jonsson m.fl.). 5 ex (2 ad+3 1K) 19–20.8 (Sune Gustafsson, Kjell Nilsson) och 3 ex 5.9 (Sune Gustafsson), båda Rannåstjärnen, Rannåsens NR.

Ovanligt rikligt uppträdande och fyndet av ungfåglar i Rannåstjärnen i augusti pekar mot häckning i området.

Gräsand (*Anas platyrhynchos*)

Högsta antalet som noterades i Badhusparken under året var 450 individer den 7 december.

Stjärtand (*Anas acuta*) VU

Vår: 1 hane rast Henånäset, Indalsälven, Undersåker 28.4 (Ingela Källén, Johan Råghall). 2 i par födosök 30.4 och 4 i par rast 1.5, båda Landön, Strömsund (Robert Jansson, Marie Griph, Tor Persson). 2 i par rast Grenås, Hamnerdal 3.5 (Christer Pålsson). 2 i par rast Lillsjön, Tullingsås, Ström 5.5 (Robert Jansson, Marie Griph, Tor Persson). 2 i par rast Norra sjön, Tysjöarnas NR 5.5 (Christer Pålsson, Gunnar Kvarnlöf, Ulla Henriksson). 2 i par rast Avaviken, Dvärssätt 7–8.5 (Hans Grundahl, Christer Pålsson). 2 i par Bodsjön, Åre 7.5 (Trond Sørhuus). 4 ex rast Svedje, Sunne 17.5 (Sixten Lindblom).

Sommar: 1 hane rast 3.6 (Steve Dahlfors) och 1 ex förbifl 8.6 (Tore Dahlberg, Harald Ris), båda Ånnsjöns FSO (Ånn). 1 hona Hamptjärnen, Stekenjokk 11.6 (Fredrik Klingberg, Jimmy Stigh, Inger Lundgren m.fl.). 1 hane Tysjöarnas NR 23–27.6 (Magnus Zetterström, Kristina Åkerlund, Görgen Åkerlund m.fl.).

Höst: 1 hona rast Lagunen, Ånn 25.7 (Yngve Larsson). 3 honf rast Sannan, Ockesjön 27.8 (Lars Strömberg). 3 ex födosök Södra sjön, Tysjöarnas NR 12.9 (Ulla Falkdalen). 2 ex Lagunentornet, Ånnsjöns FSO (Ånn) 12.9 (Thomas Svensson).

Inga säkra häckningar noterade.

Kricka (*Anas crecca*)

Högt antal: 250 ex födosök Galhammarviken 5.5 (Bertil Roos).

Brunand (*Aythya ferina*) VU

Häckningar vid Tysjöarna och Ändsjön. Antalet par är som vanligt svårt att uppskatta, men förra årets 5–20 par står sig förmodligen väl även i år. Vid den tredje häckningslokalen Lillsjön rapporterades 6 observationer av som mest 4 ex mellan 20 april–30 maj, men ingenting därefter. Första brunanden sågs 15 april vid Badhusparken, där som mest 11 ex senare sågs den 25 april. Vid Tysjöarna sågs som mest 20 hanar 29 maj. Under häckningstid gjordes ingen observation utanför kärnområdet runt Östersund.

Vigg (*Aythya fuligula*)

Högt antal: 130 ex rast Norra sjön, Tysjöarnas NR 9.5 (Ingela Källén, Johan Råghall).

Sent fynd: 7 ex rast Järpen 17.11 (Kim Woxlägd, Johan Råghall).

Bergand (*Aythya marila*) VU

Möjliga/troliga/säkra häckningar: 2 i par i lämpl biotop Öjsjömyrarnas NR 26.5 (Staffan Linden). 1 hane lämpl biotop Norra Bunnarsjön, Bunnerfjällen, Vålådalens NR 11.6 (Tore Dahlberg, Harald Ris). 2 ad i par i lämpl biotop Södra Bunnarsjön, Bunnerfjällen, Vålådalens NR 20.6 (Erik Jonsson). 2 ex ruvande Hamptjärnen, Stekenjokk 25.6 (Rode Nordin, Bruno Nordin, Kåge Lindström m.fl.). 4 hanar lämpl biotop Bunnerdolpharna, Bunnerfjällen, Vålådalens NR 8.7 (Johan Råghall, Ingela Källén). 7 ex (1 ad hona+6 pull) pulli/nyligen flygga ungar Öjsjömyrarna, Öjsjömyrarnas NR 17.7 (Jörgen Fritzon). 7 ex (1 ad hona+6 pull) pulli/nyligen flygga ungar Lagunentornet, Ånnsjöns FSO (Ånn) 7.8 (Tomas Saxgård). 7 ex (1 hona+6 pull) pulli/nyligen flygga ungar Ekorrdörren/Åeruvedurrie, Sylarna/Bealjege 9.8 (Johan HP Johansson).

Fynd nedom fjälltrakterna: 1 hona rast Liten, Järpen 7.5 (Johan Råghall, Ingela Källén). 2 i par rast Indalsälven, Mörsil 26.5 (Yngve Larsson). 2 hanar Tysjöarnas NR 19.6 (Bengt Åhgren). 1 hona rast Kattstrupeforsen (dammen), Indalsälven, Aspås 13.9 (Christer Pålsson). 1 ex födosök Lillsjön, Östersund 5.10 (Sune Gustafsson).

5 konstaterade häckningar är ett ovanligt gott resultat, men utöver dessa endast rapporterad från ett par-tre ytterligare tänkbara häckningslokaler. Häckningen vid Öjsjömyrarna sticker ut, då det är ovanligt att häckningar nedom fjälltrakterna upptäcks.

Ejder (*Somateria mollissima*) VU

1 ex Göviken, Östersund 9.5 (Ragnar Asklund).

Svärta (*Melanitta fusca*) NT

4 konstaterade häckningar (i Öjsjömyrarnas NR, Fiskhusbergets NR, Järpen samt Ockesjön) och rapporterad från ytterligare ett tiotal lokaler under häckningstid.

Sjörre (*Melanitta nigra*)

Häckningar: 1 1K Larsvaltjärnarna, Storlienfjällen 26.6 (Aron Norrby). 8 ex (1 ad hona+7 pull) pulli/nyligen flygga ungar Lill-Jorm, Frostviken 23.7 (Johan Råghall, Ingela Källén). 7 ex (2 honor+5 pull) pulli/nyligen flygga ungar Jormvattnet, Frostviken 25.7 (Eric Salomonsson). 5 ex (1 hona+4 pull) pulli/nyligen flygga ungar 1.8 och 5 ex (1 ad hona+4 pull) pulli/nyligen flygga ungar 2.8, båda strax V–NV om Sipmesjaevrie, Frostvikenfjällen (Dan Tjell). 10 ex (1 ad hona+9 pull) pulli/nyligen flygga ungar Handölsdeltat, Ånnsjöns FSO 3.8 (Johan Råghall, Ingela Källén). 4 ex (1 hona+3 1K) Ånnsjön 9.8 (Henrik Sahlström, Ingela Källén).

Alfågel (*Clangula hyemalis*)

Fynd nedom fjällen: 4 i par rast Dvärsvättviken, Åssjön, Storsjön 8.5 (Christer Pålsson). 1 1K rast Hackås 14–15.11 (Lena Svanberg).

Från häckningsområdet i fjälltrakterna rapporterades 7 konstaterade häckningar från 5 lokaler. En tidigare okänd lokal var Bergvalltjärnen söder om Storlien.

Salskrake (*Mergellus albellus*)

2 i par rast Landön, Strömsund 1.5 (Robert Jansson, Marie Griph, Tor Persson). 2 i par rast Håkanstasundet, Storsjön 4.5 (Kim Woxlägd, Johan Råghall, Ingela Källén). 1 hane rast Sikåstornet 6.5 (Robert Jansson, Marie Griph, Anders Lundvall).

Sparsamt uppträdande.

Vaktel (*Coturnix coturnix*) NT

1 sp/sj Ulvåskaflet, Blåhammarfjället 18.6 (Erik Jonsson).

Endast ett fynd, och ett väldigt udda sådant. Fågeln upptäcktes under Ånnsjöns fågelstations fjällrutinventering mitt uppe på kalvfjället, där den spelade ett par strofer!

[Fasan] (*Phasianus colchicus*)

1 hane Väg 87, Hammarstrand 28.4 (Sonja Wiklund). 1 hane Gisselgård, Hammarstrand 9.6 (Johan Råghall).

Två observationer från Hammarstrand, där utsläppta fasaner kan misstänkas.

Smålom (*Gavia stellata*) NT

Höga antal: 50 ex rast Brasta, Hallen 26.4 (Kim Woxlägd). 30 ex rast Landön, Strömsund 4.5 (Robert Jansson, Marie Griph). 38 ex rast Göviken, Östersund 6.5 (Sune Gustafsson, Christer Pålsson, Ulla Henriksson).

En summering ger normala 6 säkra häckningar varav 2 kunde konstateras misslyckade. Den stora flocken som sågs rasta 26 april vid Brasta är den näst största som rapporterats i Jämtland.

Storlom (*Gavia arctica*)

6 häckningar rapporterades.

Smådopping (*Tachybaptus ruficollis*)

1 ex Frösöbron, Östersund 1.1–16.3 (Jimmy Norlen, Sune Gustafsson, Christer Pålsson m.fl., kvar sedan 2017). 1 ex Badhusparken, Östersund 3–27.12 (Sune Gustafsson, Yngve Larsson m.fl.).

Smådoppingen som upptäcktes 14 november 2017 sågs sista gången i mitten av mars. Kanske var det samma individ som åter dök upp i början av december för ett nytt övervintringsförsök.

Gråhakedopping (*Podiceps grisegena*)

1 ad Hansviken, Locknesjön 22.7 (Magnus Magnusson).

Skäggdopping (*Podiceps cristatus*)

Högt antal: Max 34 ex rast Göviken, Östersund 2–6.5 (Sune Gustafsson, Hans Grundahl, Ewa Danielsson m.fl.).

Häckningar konstaterades bara vid Ändsjön i år (5–10 par). Högsta antal noterade ungar var 7 ex. Utanför kärnområdet runt Östersund gjordes ströobservationer i Ockesjön, Sikås och Strömsund.

Svarthakedopping (*Podiceps auritus*)

Höga antal: 40 ex Brastabron 28.4 (Trond Sørhuus). 41 ex rast Rödösundet, Storsjön 28.4 (Gunnar Kvarnlöf). Max 50 ex rast Landön, Strömsund 30.4–1.5 (Robert Jansson, Marie Griph, Tor Persson).

Häckningar eller fynd som tyder på häckning rapporterades från ca 30 lokaler vilket är likvärdigt med fjolåret. Totalt handlar det om ca 45–60 par (varav 8–9 säkra häckningar). Det totala beståndet i landskapet är dock med säkerhet betydligt större.

Gråhäger (*Ardea cinerea*)

Tidigt fynd: 1 ex rast Ytterån, Näskott 29.1–3.2 (Eva Hamrén Norlin, Lennart Norlin, Sonja Wiklund).

Häckningar rapporterades bara från den kända lokalen i Undersåker där det var minst 7 aktiva bon.

Storskarv (*Phalacrocorax carbo*)

Ett 30-tal observationer rapporterades mellan 22 april och 8 oktober, med en tyngdpunkt till sensommar/tidig höst. De allra flesta fynden är kopplade till Storsjöbygden, men en skarv sågs också i Hammerdal den 30 augusti.

Fiskgjuse (*Pandion haliaetus*)

6 säkra häckningar och en handfull möjliga/troliga dito rapporterades.

Bivråk (*Pernis apivorus*) **NT**

16 observationer från 13 lokaler rapporterades. Fyra av dessa observationer gjordes i Sikås, där häckning kan misstänkas i närheten. Häckningsindici er noterades också på åtminstone två andra lokaler. Noterbart är också ett fynd vid Hamptjärnen, Stekenjokk den 11 juli. Fynd på kalfjället av denna art är mycket ovanligt.

Kungsörn (*Aquila chrysaetos*) **NT**

7–8 häckningar rapporterades till Artportalen och därtill ett tiotal observationer som kan tyda på

häckning. Kungsörn Sverige rapporterar 48 besatta revir och 30 lyckade häckningar för hela Jämtlands län och därmed ett något bättre år jämfört med de senaste årens genomsnitt.

Brun kärrhök (*Circus aeruginosus*)

Sena fynd: 2 ex Ändsjöns NR 21.9 (Ola Sandström). 1 ad Ås 22.9 (Anders Forsgren).

Häckningar konstaterades vid Tysjöarna och Ändsjön precis som i fjol. Troliga och möjliga häckningar noterades vid Sikåstornet, Mattmartjärnen och Mussjön. Även vid Eldtjärnen i Bräcke sågs arten under häckningstid. Sannolikt finns fler häcklokaler att upptäcka med tanke på de numera ganska rikliga ströboobservationerna på olika ställen under sommarmånaderna.

Blå kärrhök (*Circus cyaneus*) NT

Antalet fynd låg kvar på samma höga nivå som ifjol, men flera fynd gjordes i år under häckningstid. 22 vårfynd noterades 17 april–20 maj. Under sommaren (8 juni–3 augusti) rapporterades arten från nio lokaler vilket tyder på fler häckningar än vanligt. Senare noterades endast två fynd, i slutet av augusti samt 11 september.

Brun glada (*Milvus migrans*) EN

1 ad förbifl vid Digernäs, Sunne och därefter Campingen, Frösön 26.5 (Stefan Hage, Håkan Sjölin). 1 ex förbifl Grimnäsjärden, Revsundssjön 15.6 (Johan Södercrantz).

Fynd nummer 9–10 i Jämtland. Senast arten sågs var 2013.

Havsörn (*Haliaeetus albicilla*) NT

Två häckningar konstaterades i år, båda i Strömsunds kn.

Fjällvråk (*Buteo lagopus*) NT

Stort antal rapporter från både fjällen och skogslandet, och minst 24 häckningar/troliga häckningar. Inget toppår men ändå bra för fjällvråken, vilket tyder på ett uppgångsår i gnagarcykeln.

Ormvråk (*Buteo buteo*)

Sena fynd: 2 ex födosök Hallom, Myssjö 5.10 (Kent Moén, Eva Moén). 1 ex Trafikplats Odenskog, Östersund 19.10–30.12 (Ingela Källén, Johan Råghall, Andreas Eriksson m.fl.).

Omkring 90 rapporter är en rejäl uppgång och i nivå med tidigare toppår som 2010, 2011 och 2014. Även detta år hade fynden en stark östlig tyngdpunkt. Några säkra häckningar noterades inte. Det är dock relativt ovanligt att ormvråkhäckningar upptäcks och därför inte särskilt oväntat.

Vattenrall (*Rallus aquaticus*)

1 sp/sj Norra sjön, Tysjöarnas NR 22.5–28.6 (Isak Vahlström, Christer Pålsson, Hans Grundahl m.fl.). 1 sp/sj Lillsjön, Tullingsås, Ström 2–17.6 (Staffan Linden, Anders Bergman m.fl.).

Kornknarr (*Crex crex*) NT

1 sp/sj Grötom, Kall 4–9.7 (Ingela Källén, Johan Råghall m.fl.).

Det säregna spellätet hade hörts av boende på platsen i flera veckor.

Småfläckig sumphöna (*Porzana porzana*) VU

1 sp/sj Singsjön, Håsjö 10.6 (Ingela Källén, Johan Råghall). 1 ad sp/sj Sundsjöåsen, Sundsjö 19.6 (Tomas Bergström).

Två fynd i östra Jämtland som båda upptäcktes under Svensk Fågeltaxerings nattrutinventering.

Sothöna (*Fulica atra*)

Häckningar konstaterades i Lillsjön, Ändsjön och Tysjöarna. De största ansamlingarna av sothöns noterades 26 april då en flock om 50 ex sågs vid Frösöbron, samt under september då minst 60 ex uppehöll sig i Ändsjön.

Trana (*Grus grus*)

Tidigt fynd: 2 ex Landön, Strömsund 25.3 (Maria Skoglund).

Höga antal: 100 ex födosök Landsom, Ås 11.8 (Gunnar Kvarnlöf, Karin Kvarnlöf). 150 ex Svedjesjön, Sunne 16.8 (Andreas Eriksson). 200 ex födosök Landsom, Ås 25.8 (Gunnar Kvarnlöf). 100 ad observerad Landsom, Ås 25.8 (Anders Forsgren). 200 ex födosök Landsom, Ås 25–27.8 (Gunnar Kvarnlöf, Anders Forsgren, Yngve Larsson m.fl.). 100 ex rast Landsom, Ås 26.8 (Yngve Larsson). 100 ex Landsom, Ås 27.8 (Anders Forsgren). 150 ex födosök Landsom, Ås 27.8 (Kjell Nilsson, Hans Nilsson). 250 ex förbifl Tysjöarnas NR 5.9 (Sexten Lindblom). 132 ex str S Högåsen, Ottsjö, Ottsjö, Undersåker 24.9 (Maud Tyboni).

Strandskata (*Haematopus ostralegus*)

Högt antal: 60 ex rast N Frösöbron, Östersund 23.4 (Johan Råghall, Ingela Källén, Sune Gustafsson).

Summan på minst 60 rastande ex är den högsta som rapporterats hittills vid Frösöbron under våren. Högsta summan har ökat stadigt de senaste åren, från 29 ex 2011, 45 ex 2012 och 59 ex 2017.

Ljungpipare (*Pluvialis apricaria*)

Sent fynd: 4 ex födosök Södra Ön, Ström 14.10 (Robert Jansson, Marie Griph).

Kustpipare (*Pluvialis squatarola*)

1 ad hona rast Sannan, Ockesjön 18.8 (Kim Woxlägd, Trond Sørhuus).

Mindre strandpipare (*Charadrius dubius*)

1 ex födosök Avaviken, Dvårsätt 26.4 (Hans Grundahl, Ewa Danielsson). 2 ex rast Avaviken, Dvårsätt 5–11.5 (Gunnar Kvarnlöf, Christer Pålsson, Ulla Henriksson m.fl.). 2 sp/sj Södra sjön, Tysjöarnas NR 28.5 (Ulla Falkdalen). 1 ex födosök Mittiliden, Frostviken 18.6 (Roger Hansson). 2 ex lämpl biotop Södra sjön, Tysjöarnas NR 27.6 (Ulla Falkdalen). 1 pull pulli/nyligen flygga ungar Brånan 1.7 (Anders Malmsten). 1 ex rast Sikåstornet 13.7 (Anders Borgehed).

En häckning kunde konstateras i år då en unge observerades vid Brånan.

Fjällpipare (*Charadrius morinellus*)

Högt antal: 16 ex förbifl Lill-Getryggen, Snasahögarna 11.9 (Anders Fransson).

Häckningar: 1 ex avledningsbeteende Sipmehkejabpe, Stekenjokk 16.6 (Dag Österlund, Ernst Brändström, Mats Strandberg). 2 ex (1 ad+1 pull) pulli/nyligen flygga ungar Herrklumpen, Sylarna/Bealjege 2.7 (Håkan Johansson). 1 ad ruvande Slottdalen, Sylarna/Bealjege 3.7 (Herbert Baumann, Kerstin Baumann). 2 i par avledningsbeteende Getryggen, Snasahögarna 10.7 (Per Åsberg, Malin Eriksson). 4 ex (1 ad+3 pull) pulli/nyligen flygga ungar Mellanskogsfjället/Stoere Krovhte, Frostvikenfjällen 2.8 (Dan Tjell).

Storspov (*Numenius arquata*) NT

Sent fynd: 1 ex Höla, Hallen 12.9 (Johannes Enebog).

Myrspov (*Limosa lapponica*) VU

2 ex rast Åssjön, Storsjön 8.5 (Christer Pålsson). 3 ex födosök Sannan, Ockesjön 17.8 (Lars Strömberg, Eva Strömberg).

Rödspov (*Limosa limosa*) CR

2 ex rast Avaviken, Dvärsätt 9–13.5 (Jimmy Norlen, Gunnar Kvarnlöf, Christer Pålsson m.fl.).

Kustsnäppa (*Calidris canutus*)

1 ad rast Handölsdeltat, Ånnsjöns FSO 3.8 (Johan Råghall, Ingela Källén).

Myrsnäppa (*Calidris falcinellus*)

4 sp/sj Blåhammarmyren, Åre 9.6 (Tore Dahlberg, Harald Ris). 3 sp/sj Standardrutt 21E2H Jalketsåjja 24.6 (Johan Råghall).

Spovsnäppa (*Calidris ferruginea*)

3 ex födosök Sannan, Ockesjön 17.8 (Lars Strömberg, Eva Strömberg).

Mosnäppa (*Calidris temminckii*)

Tidigt fynd: 1 ex födosök Avaviken, Dvärsätt 5.5 (Lars Strömberg, Eva Strömberg).

Rapporterad rastande i låga antal från ett fåtal platser både under vår- och höstflyttningen. Möjliga häckningsfynd rapporterades enbart från Stekenjokk-området.

Kärnsnäppa (*Calidris alpina*)

Tidigt fynd: 1 ex födosök Avaviken, Dvärsätt 5.5 (Lars Strömberg, Eva Strömberg).

Skärnsnäppa (*Calidris maritima*)

Rapporterad under häckningstid från tre lokaler vardera i Blåhammaren–Sylarnaområdet respektive Stekenjokk, samt en lokal i Offerdalsfjällen.

Småsnäppa (*Calidris minuta*)

1 ex rast Handölsdeltat, Ånnsjöns FSO 4.8 (Johan Råghall, Kim Woxlägd).

Dvärgbeckasin (*Lymnocyptes minimus*)

1 ex Ånnsjöns FSO (Ånn) 13.6 (Lars Strömberg, Eva Strömberg). 1 ex Gräftåvallen, Oviken 19.7 (Jan Rosenfeld).

Dubbelbeckasin (*Gallinago media*) NT

Från områdets dubbelbeckasinlekar rapporterades minst 101 spelande hanar fördelat på 12 olika spelplatser. Den siffran är i nivå med senaste åren. Glädjande nog bekräftades spel på tre kända spelplatser kring Storfjället i Frostviken som inte besökts på många år, och därtill kom rapporter om en ny (men liten) spelplats intill Stekenjokkvägen.

Smalnäbbad simsnäppa (*Phalaropus lobatus*)

Häckningar och troliga häckningar: 2 i par parning/parningsceremonier Norra Bunnarsjön, Bunnerfjällen, Vålådalens NR 20.6 (Erik Jonsson). 5 ex uppr/varn Bunnerdolparna, Bunnerfjällen, Vålådalens NR 8.7 (Johan Råghall, Ingela Källén). 4 ex (1 ad+3 1K) pulli/nyligen flygga ungar Hamptjärnen, Stekenjokk 16.7 (Tomas Saxgård, Ingrid Frisk).

Utöver ovanstående lokaler noterades simsnäppor under häckningstid i Anarisfjällen (Lunndörren), Helagsområdet (Mieskentjahke rastskydd), Lill-Ulvätjärnarna och Oviksfjällen (Visjön).

Svartsnäppa (*Tringa erythropus*)

1 ex Indalsälven, Mörsil 1.5 (Trond Sørhuus, Anders Sørhuus). 1 ex rast Göviken, Östersund 6.5 (Sune Gustafsson, Christer Pålsson, Ulla Henriksson). 1 ex rast Avaviken, Dvärsett 7–10.5 (Hans Grundahl, Ewa Danielsson, Sune Gustafsson m.fl.). 1 ex rast Raavrejaevrie, Stekenjokk 6.8 (Lars Bruks).

Skrattmåå (*Chroicocephalus ridibundus*)

Sent fynd: 1 ad Badhusparken, Östersund 4.11–14.12 (Sune Gustafsson, Lars Bruks, Yngve Larsson m.fl.).

Häckning eller trolig häckning rapporterades från åtta lokaler. Vid Tysjöarna, där normalt en av de största kolonierna finns, noterades fåglar som låg på bo men häckningarna misslyckades troligtvis på grund av hög vattennivå.

Dvärgmåå (*Hydrocoloeus minutus*)

Häckningar: 2 i par ruvande Dolparna, Ånnsjöns FSO (Ånn) 1–2.6 (Yngve Larsson, Gunnar Kvarnlöf, Steve Dahlfors). 1 ad uppr/varn Bunnerdolparna, Bunnerfjällen, Vålådalens NR 8.7 (Johan Råghall, Ingela Källén). 8 ex (3 ad+5 1K) föda åt ungar Fetttjetjärnen, Fettjorna, Undersåker 20.7 (Johan Råghall).

3 konstaterade häckningar. Värt att notera är också två observationer gjorda vid Flarkens våtmark samt i Hemsjö vilka ger tredje respektive fjärde fyndet av arten i Bräcke kn.

Fiskmåå (*Larus canus*)

Sent fynd: 2 ex rast Badhusparken, Östersund 2–7.12 (Sune Gustafsson, Yngve Larsson, Christer Pålsson m.fl.).

Havstrut (*Larus marinus*)

1 ex rast N Frösöbron, Östersund 24.3 (Sune Gustafsson). 1 3K födosök Galhammarviken 1.7 (Leif Johansson, Björn Gustafsson). 1 2K rast Rannåstjärnen, Rannåsens NR 25.8 (Sune Gustafsson).

Silltrut (*Larus fuscus*) NT

1 ex rast Brasta, Hallen 5.5 och 2 ex str NV Våge, Hallen 6.5 (Kim Woxlägd). 2 ex rast Sannan, Ockesjön 5.6 (Lars Strömberg, Eva Strömberg).

Fjällabb (*Stercorarius longicaudus*)

Antalet rapporter var högt och indikerar ett topp- eller uppgångsår. En del häckningar rapporterades följaktligen (från främst Stekenjokk men även Skäckerfjällen och i området mellan Storulvån–Helags), men också stora, omkringdragande flockar vilket skulle kunna tyda på att det inte gått så bra med häckningarna överallt eller att maten inte räckte till.

Skogsduva (*Columba oenas*)

1 sp/sj Norra sjön, Tysjöarnas NR 27.4 (Christer Pålsson). 1 sp/sj Skansholmen, Andersöns NR 1.6 (Johan Råghall). 1 ex födosök Krokvåg, Ragunda 12.6 (Anna Peman, Eva Hamrén Norlin, Lennart Norlin). 1 ex förbifl Öjsjömyrarna, Öjsjömyrarnas NR 9.7 (Tommy Johansson, Monika Granberg). 1 ad förbifl Målsta vsk 19.8 (Sixten Lindblom). 2 ex förbifl Norra sjön, Tysjöarnas NR 21.8 (Ulla Falkdalen). 1 ad födosök Målsta vsk 21.8 (Sixten Lindblom). 4 ex förbifl Höktjärnen, Marieby 21.8 och 4 ex förbifl Målsta, Frösö 23.8 (Kristofer Holmsten, Sara Andersson). 4 ex förbifl Norra sjön, Tysjöarnas NR 23.8 (Sune Gustafsson). 2 ex 24.8, 2 ex födosök 25.8 och 3 ex 31.8, samtliga Målsta vsk (Sixten Lindblom). 1 ex förbifl Ottsjö, Undersåker 15.9 (Maud Tyboni).

Turturduva (*Streptopelia turtur*)

1 ex. födosökande Vällströmmen, Ljungan, Klövsjö 31.8 (Eva Moén).

Jämtlands åttonde fynd upptäcktes på en grusväg i södra Jämtland. Arten har inte rapporterats sedan 2012.

Turkduva (*Streptopelia decaocto*)

Fynd utanför Östersund: 1 ex Undersåker 29–30.4 (Andreas Johnsen, Ingela Källén, Johan Råghall).

Betydligt mera välrapporterad än tidigare år med närmare 70 rapporter från olika ställen i Östersund under hela året. Sannolikt handlar det dock om ganska få individer. Ett fynd gjordes utanför staden: En ensam duva som sågs ett par aprildagar i Undersåker.

Berguv (*Bubo bubo*) VU

Tre ropande uvar rapporterades i mars–april, men inga övriga observationer.

Kattuggla (*Strix aluco*)

Precis som i fjol har en kattuggla hörts omkring ÖSK-området/Solliden både under våren (21 februari–24 april) samt under första halvan av september. Dessutom rapporterades en kattuggla på Frösön två gånger under juli. Det är svårt att säga om det handlar om samma ugglor, men det skulle kunna vara så.

Slaguggla (*Strix uralensis*)

Två ropande ugglor i mars–april samt en observation av en ugglor med sork i näbben i början av juni rapporterades från Ragunda och Bräcke kn. Alltså fortsatt mycket sparsamt med rapporter.

Lappuggla (*Strix nebulosa*) NT

Det verkar ha varit ett bra år för lappugglan. Minst 9 häckningar rapporterades (varav åtminstone en som med säkerhet avbröts) och fynd under häckningstid från 25–30 lokaler. Tätast med rapporter var det som vanligt i centrala Jämtland, främst strax norr om Storsjön, men rapporter kom även från de flesta andra delar av området bortsett från längst i nordväst.

Hökuggla (*Surnia ulula*)

Under häckningstid rapporterades hökugglor från över 30 lokaler; överlägset flest i Åre kn. 5 häckningar konstaterades och 10–15 troliga eller möjliga dito rapporterades därutöver. Således ett bra år för arten, men inget riktigt toppår. Över 20 observationer rapporterades under årets senare del, september–december, så toppåret kanske kommer 2019.

Sparvuggla (*Glaucidium passerinum*)

Rekordmånga rapporter (över 100). Förvisso handlar många rapporter om samma individer som observerats flera gånger, men det var alldeles klart ett bra år för arten också. På minst 14 lokaler rapporterades spelande individer under vårvintern och sommaren. Ungfåglar sågs i Åsarna i början av augusti. Under årets sista fyra månader rapporterades uppskattningsvis minst ett trettiotal olika ugglor runt om i Jämtland.

Pärluggla (*Aegolius funereus*)

Ännu ett mellanår med ca 54 spelande hanar under vintern och våren, ganska väl spridda över landskapet. Det är faktiskt något färre än i fjol. En häckning konstaterades i en holk i Handöl och ytterligare ett sommarfynd tyder på häckning i Frostviken. En handfull ugglor rapporterades under slutet av året, några i september och några i december, då främst kring jul/nyår.

Hornuggla (*Asio otus*)

Sedan toppåret 2015 har det varit sparsamt med hornuggleobservationer, och även om det blev fler i år än 2016 och 2017 så låg det fortfarande på en låg nivå med totalt ca 20 fynd. 3 ropande ugglor hördes under vårvintern. I juni sågs födosökande ugglor på minst fyra platser och i juli och början av augusti kunde ca 7–8 häckningar konstateras. Ett oväntat sent fynd gjordes den 31 oktober i Bölåsen.

Jorduggla (*Asio flammeus*)

Knappa 30 rapporter får anses som oväntat lite, och det är också betydligt färre än i fjol. Spelade den långa och snörika vintern in? Observationer gjordes mellan 9 maj och 19 augusti, både i fjällen och i inlandet. Under häckningstid rapporterades jorduggla från ca 20 lokaler.

Nattskärva (*Caprimulgus europaeus*)

1 ex Risnäset, Strömsund 11.8 (Håkan Sjölin).

Härfågel (*Upupa epops*)

1 ex födosök Hunge 29.9 (Britt-Mari Löfgren).

Första säkra fyndet sedan 2015.

Göktyta (*Jynx torquilla*)

1 sp/sj Ösa, Ås 12.5 (Christer Pålsson). 1 sp/sj Fyrås, Hammerdal 13.5 (Bo Lennart Persson). 1 sp/sj Kännåsenparkeringen, Tysjöarnas NR 13.5 (Gunnar Kvarnlöf). 2 i par i lämpl biotop Inviken, Frostviken 31.5 (Kenneth Olausson). 1 sp/sj Böle, Norderön 1.6 (Johan Råghall). 1 ex lockl Hall-Håxåsen, Hammerdal 1.7 (Tor Persson).

Tretåig hackspett (*Picoides tridactylus*) NT

Rapporterad från 25–30 lokaler under häckningstid, och på två av dessa kunde häckning konstateras. Spridningen var relativt god över vårt område även om en majoritet av fynden som vanligt gjordes i västra och norra delarna.

Mindre hackspett (*Dendrocopos minor*) NT

Fynd som tyder på häckning: 1 sp/sj Röde, Alsen 20.5 (Jessica Backeryd). 1 sp/sj Sannan, Ockesjön 21.5 (Trond Sørhuus). 1 sp/sj Kännåsenparkeringen, Tysjöarnas NR 25.5 (Hans Grundahl). 1 hane uppr/varn Åndsjöns NR 23.6 (Kristina Åkerlund, Görgen Åkerlund).

Fortsatt mycket sparsamt med fynd såväl totalt som under häckningstid.

Gråspett (*Picus canus*)

15–20 fynd under häckningstid, varav ca 14 ropande spettar under våren.

Tornfalk (*Falco tinnunculus*)

Sent fynd: 1 ex födosök Ottsjö, Undersåker 23.10 (Ingela Källén, Johan Råghall).

7 säkra och 6 troliga häckningar rapporterades. Det är förvisso ganska magert, men antalet rapporter under sommaren var högt, så säkert har det förekommit ganska gott om häckningar.

Stenfalk (*Falco columbarius*)

Fortsatt ganska sparsamt rapporterad liksom de senaste tre åren, och endast en säker och två troliga häckningar rapporterades.

Lärkfalk (*Falco subbuteo*)

Runt 25 observationer rapporterades; ganska väl spritt men med en tyngdpunkt över sydöstra delen av Jämtland. En häckning noterades i Bräcke kn och en trolig dito i Ragunda.

Jaktfalk (*Falco rusticolus*) VU

Hela 7 häckningar rapporterades till Artportalen, och därtill möjlig häckning på ett par lokaler. Projekt Jaktfalk rapporterar om ett ganska bra år med 13 revir och minst 10 lyckade häckningar.

Pilgrimsfalk (*Falco peregrinus*) NT

5 häckningar och 7 möjliga/troliga dito rapporterades. Det är bara att konstatera att det tycks gå allt bättre för pilgrimsfalkarna i Jämtland.

Törnskata (*Lanius collurio*)

1 ad hona föda åt ungar Kläpptjärnen, Åre 30.7 (Eric Torsson).

Varfågel (*Lanius excubitor*)

Omkring 35 rapporter totalt och sedd på 6 lokaler under häckningstid. En trolig häckning upptäcktes på ett hygge nära Hällingsåns utlopp i Ströms Vattudal och en annan i Gransjölandet, Sundsjö.

Sidensvans (*Bombycilla garrulus*)

Observerad på omkring 20 lokaler under häckningstid. En häckning konstaterad vid Maråstjärnen, Berg.

Lappmes (*Poecile cinctus*) VU

1 ex födosök Ankarede, Frostviken 28.6 (Anders Carlsén, Per-Göran Svensson).

Sånglärka (*Alauda arvensis*) NT

En sammanräkning av årets rapporter ger 21 sjungande hanar på 19 lokaler. Ökningen av lokaler från fjolårets 14 beror främst på en inventering (med ortolansparv i fokus) som genomfördes i början av sommaren i delar av Jämtlands jordbrukslandskap. Lokalerna är koncentrerade till Storsjöbygden, sydöstra Strömsunds kn samt omkring Hammarstrand.

Stjärtmes (*Aegithalos caudatus*)

18 observationer gjordes under året, jämnt utspritt geografiskt sett. Däremot gjordes majoriteten av observationerna i oktober–november. Endast 5 fynd gjordes under våren. En intressant observation som indikerar häckning i närheten gjordes i slutet av juni vid Östbergsbodarna, Bergs kn, där 5 årsungar sågs.

Tajgasångare (*Phylloscopus inornatus*)

1 ex lockl Skalstugan, Åre 8.9 (Trond Sørhuus).

Fynd nummer 7 i Jämtland.

Lundsångare (*Phylloscopus trochiloides*) NT

1 sp/sj Våge, Hallen 15–27.7 (Kim Woxlägd, Lars Strömberg, Eva Strömberg m.fl.).

Arten har inte rapporterats sedan 2014, men innan dess hade den varit årlig sedan 2009. Detta var 18:e fyndet i Jämtland.

Sävsångare (*Acrocephalus schoenobaenus*)

1 sp/sj Leipikdeltat, Leipikvattnet, Frostviken 15–27.6 (Johan Södercrantz, Sara Svedberg, Leif Holmgren m.fl.). 1 sp/sj Stora Blåsjön/Plaavere, Frostviken 27.6 (Oscar Carheden, Pieter Fürst). 1 ex Tysjöarnas NR 31.8 (Ragnar Asklund).

Busksångare (*Acrocephalus dumetorum*) NT

1 sp/sj Södergård, Brunflo 31.5 (Johan Råghall). 1 sp/sj Sota, Backen, Rödön 18.6–2.7 (Carl-Fredrik Yri, Hans Grundahl m.fl.).

Första säkra fynden sedan 2014 och med dessa är vi uppe i 22 fynd i Jämtland. Ett möjligt tredje fynd gjordes på Frösön 30 maj, men arten kunde där inte bekräftas med säkerhet då den sjöng väldigt kort innan den tystnade. En intressant notering angående fågeln i Sota är att en stationär busksångare rapporterades på samma ställe 2011.

Rörsångare (*Acrocephalus scirpaceus*)

2 sp/sj Norra sjön, Tysjöarnas NR 28.6–2.7 (Mats Axbrink, Ulla Falkdalen m.fl.).

Första fyndet sedan 2014.

Kärrsångare (*Acrocephalus palustris*)

1 sp/sj Kälarne 9.6 (Ingela Källén, Johan Råghall). 1 sp/sj Hallviken, Hammerdal 2–8.7 (Bo Wik, Tor Persson, Lars Bruks m.fl.).

Kärrsångare var årlig mellan 2008–2015, men saknades därefter både 2016 och 2017.

Härmsångare (*Hippolais icterina*)

Tidiga fynd: 1 sp/sj Backen, Rödön 14.5 (Carl-Fredrik Yri). 1 sp/sj Ulriksfors, Ulriksfors, Ström 15.5 (Marie Griph).

Gräshoppsångare (*Locustella naevia*)

1 sp/sj Våge, Hallen 31.7–4.8 (Kim Woxlägd, Hans Grundahl, Hans Nilsson m.fl.).

Svarthätta (*Sylvia atricapilla*)

Sena fynd: 1 hane födosök Ocke, Mörsil 25.10 (Lars Strömberg, Eva Strömberg). 2 ad hanar födosök Myrviken 3.11 (Marielle Wikholm). 1 hane födosök Vallen, Risselås, Strömsund 11–12.11 (Marianne Tengberg).

Trädgårdssångare (*Sylvia borin*)

Tidigt fynd: 1 sp/sj Norra sjön, Tysjöarnas NR 15.5 (Ulla Falkdalen).
Sent fynd: 1 ex födosök Våge, Hallen 24.9 (Kim Woxlägd).

Törnsångare (*Sylvia communis*)

Rapporteringen ger totalt ca 12 revir i följande orter: Brunflo (1), Frösön (2), Hackås (4), Handöl (1), Tullingsås (1), Undersåker (1), Ås (1) och Övre Kaxås (1).

Gärdsmyg (*Troglodytes troglodytes*)

Sena fynd: 1 ex Frisktorpet, Mörsil 1.11 (Tomas Saxgård). 1 ex lockl Mårdlunda, Hallen 2.12 (Dan Fritzon).

Stare (*Sturnus vulgaris*) VU

Tidigt fynd: 1 ex födosök Kaxås 6–7.1 (Elna Jonsson, Fredrik Jonsson, August Nordin m.fl.).
Sent fynd: 1 ex födosök Aspås 15.12 (Inger Nygren).

Koltrast (*Turdus merula*)

Vinterfynd: 1 ex Frösö Park, Frösön 4.1 (Janne Oldebring). 1 ex lockl Hornsberg, Frösön 24.1 (Johan

Råghall, Ingela Källén). 1 hona födosök Vallen, Risselås, Strömsund 8.12 (Marianne Tengberg). 1 hane Tandrandhön, Åre 9.12 (Trond Sørhuus).

Rödvingetrast (*Turdus iliacus*)

Sent fynd: 1 ex födosök Harrsjön by, Alanäs 18.11 (Jan Roslin).

Grå flugsnappare (*Muscicapa striata*)

Tidigt fynd: 1 sp/sj Skansholmen, Andersöns NR 10.5 (Ingela Källén, Johan Råghall).

Sent fynd: 1 ex födosök Högåsenvägen, Ottsjö, Undersåker 2.10 (Maud Tyboni).

Nytt fenologirekord i år igen på hösten, fyra dagar senare än fjolårets rekord.

Rödhake (*Erithacus rubecula*)

Sent fynd: 1 ex Sjölägdan, Ottsjö, Undersåker 4.11 (Lars Öberg).

Tajgablåstjärt (*Tarsiger cyanurus*) EN

1 ad hane sp/sj Sotgrankälen, Häggenås 14.5–20.7 (Martijn Versluijs, Jan Eriksson m.fl.).

Jämtlands första säkra fynd av tajgablåstjärt! Fågeln hade vänligheten att stanna i samma skogsparti nära Stocklunda i många veckor, vilket medförde att över 130 personer fick skåda och lyssna till den lilla juvelen. Fågeln upptäcktes redan 14 maj i samband med inventeringar för ett vetenskapligt projekt som SLU bedriver, men fyndet och lokalen gjordes inte allmänt kända förrän 26 juni för att inte förstöra för forskningsprojektet.

Mindre flugsnappare (*Ficedula parva*)

1 ad hane sp/sj Undersåker 28.6–3.7 (Ingela Källén, Halvor Sørhuus m.fl.).

Fynd nummer 13 i Jämtland.

Svart rödstjärt (*Phoenicurus ochruros*) NT

1 honf Indalsälven, Mörsil 1.5 (Trond Sørhuus, Anders Sørhuus). 1 honf Väster-Dalsvallen, Åre 8.7 (Jimmy Norlen). 1 honf Reningsverket, Östersund 12.8 (Sune Gustafsson). 1 honf födosök Ede, Alsen 18–20.8 (Fredrik Jonsson, August Nordin, Emil Nordin m.fl.).

Buskskvätta (*Saxicola rubetra*)

Sent fynd: 1 ex födosök Högåsenvägen, Ottsjö, Undersåker 30.9 (Maud Tyboni).

Fenologirekord för Jämtland.

Stenskvätta (*Oenanthe oenanthe*)

Sent fynd: 1 ex födosök Hegre, Ottsjö, Undersåker 14.10 (Maud Tyboni, Saskia Sandring).

Citronärla (*Motacilla citreola*)

1 hane rast Sikåstornet 21.5 (Johan Råghall, Ingela Källén m.fl.).

Andra fyndet av arten i Jämtland. Det första var ett häckningsfynd i Lit 1977. Årets stiliga hane observerades endast under eftermiddagen/kvällen den 21 maj men hann ändå ses av ett tiotal personer. Dagen efter gjordes eftersök men den hittades inte igen.

Forsärsla (*Motacilla cinerea*)

Ökningen av observationer fortsatte svagt även i år. Under sommaren noterades arten på minst 30 tänkbara häckningslokaler och minst 6 häckningar kunde konstateras. Arten verkar nu vara ganska väl spridd i landskapet, från fjällen allra längst i norr till södra delarna av Bräcke och Bergs kommuner.

Sädesärsla (*Motacilla alba*)

Sent fynd: 1 ex födosök Åre Strand, Åre 3.12 (Yngve Larsson).

Andra decemberfyndet i Jämtland.

Större piplärka (*Anthus richardi*)

1 ex Storrensjön, Åre 14.10 (Trond Sørhuus).

Jämtlands första fynd av arten upptäcktes under en cykeltur längs vägen mellan och Saxvallen och Storrensjön, närmare bestämt mellan Högsätklumpen och Långklumpen.

Ängspiplärka (*Anthus pratensis*)

Sent fynd: 1 ex rast Åre Torg (400m), Åre 3.11 (Henrik Johansson).

Rödstrupig piplärka (*Anthus cervinus*) VU

2 ad i par föda åt ungar Området V om Raavrejaevrie, Stekenjokk 27.6–5.7 (Johan Råghall, Christer Pålsson, Gunnar Kvarnlöf).

Blott andra konstaterade häckningen i Jämtland. Den första var också i Stekenjokkområdet, 1988. Men även 2015 rapporterades en trolig häckning i Vålådalens NR. Årets fynd upptäcktes under en inventering av fjällområdet som omger Vildmarksvägens sträckning över Stekenjokk och som initierats av Birdlife Sverige.

Skärpiplärka (*Anthus petrosus*)

1 ex. spel/sång Hamptjärnen, Stekenjokk 26.6 (Johan Frössling, Malin Löfgren).

Fynd nummer 12 i Jämtland och det andra sommarfyndet från kalfjället på Stekenjokk, vilket får anses som något udda. Även 2011 gjordes ett par observationer där i juli.

Ob. trädpiplärka/sibirisk piplärka (*Anthus trivialis/hodgsoni*)

1 ex lockl Ånnsjöns fågelstation, Handöl 11.10 (Ingela Källén, Johan Råghall).

Ett intressant fynd då det antingen var en väldigt sen trädpiplärka eller en ny art för Jämtland. Tyvärr kunde ingen säker bestämning göras.

Bofink (*Fringilla coelebs*)

Vinterfynd: 1 ex födosök Torvalla, Östersund 4.1–5.2 (Hans Nilsson, Jimmy Norlen). 2 hanar födosök Täng, Ås 18.2 (Christer Pålsson, Ulla Henriksson). 1 hane stationär Våge, Hallen 8.12 (Kim Woxlägd).

Stenknäck (*Coccothraustes coccothraustes*)

Fynd under häckningstid/med häckningskriterier: 1 hane sp/sj Undersåker 24.4 (Ingela Källén, Johan Råghall). 1 ex Gustavsbergsbacken, Frösön 6.5 (Anders Lundvall). 1 ex lockl Ö om Frösö golfbana, 23.5 (Lars-Olof Grund, Maria Grund). 4–6 ex födosök Huså, Kall 18.6 och 6.8 (Curt Lind). 1 ex förbifl Sevedholm, Rundhögen, Åre 18.6 (Erik Jonsson, Johan Råghall). 1 ex födosök Åre Torg (400m), Åre 20.6 (Yngve Larsson). 1 ex födosök Frisktorpet, Mörsil 21–24.6 (Tomas Saxgård). 2 ex Sjövåndan, Torvalla 24.6 (Curt

Petersen). 1 ex Näset, Valsjöbyn, Hotagen 4.7 (Janne Asp). 1 ad+1 1K pulli/nyligen flygga ungar Ammer, Ragunda 8–11.7 (Martin Amcoff, Vilhelm Amcoff). 3 ex (2 ad i par+1 1K) föda åt ungar Harrsjön by, Alanäs 20–27.7 (Marcus Östman, Elin Näsström). 2 ex pulli/nyligen flygga ungar Ångarna, Handöl 4–10.8 (Ingela Källén, Johan Råghall).

Under häckningstid rapporterades stenknäck från inte mindre än 13 lokaler och minst 3 häckningar kunde konstateras. Det verkar som att arten alltmer håller på att etablera sig hos oss. Häckningarna rapporterades från tre skilda hörn av området: Ammer i Ragunda kn, Harrsjön i norra delen av Strömsunds kn samt Handöl i västra delen av Åre kn. Under vintern/våren gjordes 4 fynd mellan 14 januari och 20 april, samtliga i Åretrakten. Under hösten sågs en individ i Våge i oktober samt en individ i Rissna i december.

Tallbit (*Pinicola enucleator*)

Fynd under häckningstid: 2 ex lockl Lakavattsberget, Hotagens NR 1.4 (Tor Persson).

För andra året i rad uppträdde tallbiten rikligt med omkring 40 fynd och närmare 450 ex. Under januari-mars noterades 10 fynd av 122 ex. I augusti gjordes två fynd i Strömsunds kn, men därefter dröjde det till mitten av oktober innan det sedvanliga senhöstinflödet inleddes. Då rapporterades 29 fynd av drygt 300 ex och observationer gjordes året ut.

Rosenfink (*Carpodacus erythrinus*) VU

35–40 sjungande rosenfinkar rapporterades denna varma sommar, vilket är nästan dubbelt så många som i fjol. Spridningen var rätt så god med fynd i alla kommuner utom Bräcke. Till viss del beror ökningen på den inventering i jordbrukslandskapet med fokus på ortolansparv som tidigare nämnts, för under dessa resor noterades 11 individer som sannolikt inte skulle ha rapporterats annars.

Vinterhämspling (*Linaria flavirostris*) VU

Högt antal: 50 ex födosök Stocke, Frösön 27.4 (Kjell Nilsson, Hans Nilsson).

20 fynd av 249 ex ytterst koncentrerat i andra halvan av april är en relativt hög siffra, men inte alls som fjolårets rekorduppträdande. I oktober noterades 3 fynd av 33 ex. Inga fynd rapporterades under häckningstid.

Hämspling (*Linaria cannabina*)

4 ex födosök Täng, Ås 23.4 (Christer Pålsson). 1 hane rast Våge, Hallen 28.4 (Kim Woxlägd). 3 ex födosök Stocke, Frösön 9.5 (Ingela Källén, Johan Råghall). 1 hane Flygplatsen, Frösön 19.5 (Gunnar Kvarnlöf). 2 ex lämpl biotop Skräpbacken, Frösön 27.5 (Johan Råghall, Ingela Källén). 2 sp/sj Flygplatsen, Frösön 28.5 (Hans Grundahl).

Snösiska (*Acanthis flammea exilipes*)

1 ex Björnen, Åre 21.1 (Trond Sørhuus). 1 ex födosök Åre Torg (400m), Åre 30.1 (Yngve Larsson). 2 ex Höglekardalen 10.3 (Ragnar Asklund). 1 hona födosök Gräftåvallen, Oviken 8.4 (Jan Rosenfeld). 1 ex födosök Skansmovägen, Åsarna 9.4 (gnm Bertil Roos).

Bändelkorsnäbb (*Loxia bifasciata*)

1 sp/sj Stocklunda, Häggenås 27.6 (Aron Norrby). 1 hona lockl Mårtensviken, Brunfloviken, Storsjön 28.6 (Mats Axbrink). 1 ex förbifl Bringåsen, Kyrkås 11.7 (Simon Jakobsson, Fingal Gyllang). 1 ex lockl Nulltjärnarna, Vålådalens NR 13.7 (Åsa Ekberg). 1 ex förbifl Stocklunda, Häggenås 13.7 (Per Lif). 4 ex förbifl Åre 19.7 (Gustav Eriksson). 4 ex förbifl Stocklunda, Häggenås 19.7 (Dag Lanerfeldt, Håkan Persson). 1 ex förbifl Öjsjön, Öjsjömyrarnas NR 23.7 (Björn Dellming, Andreas Ringnér). 1 ex lockl observerad Munkflohögen, Häggenås 24.7 (Björn Dellming). 2 ex Björkvattnet, Frostviken 27.7 (Johan Råghall, Ingela Källén, Inga-Greta Andersson m.fl.). 1 ex förbifl Hållandshön, Undersåker 20.8 (Johan Råghall). 2 ex förbifl Storstallen, Åre 28.8 (Johan Råghall, Ingela Källén).

12 fynd, samtliga under sommaren men inget som direkt tyder på häckning.

Steglits (*Carduelis carduelis*)

Häckning: 5 ex (2 ad+3 1K) pulli/nyligen flygga ungar Stadsdel Norr, Östersund 16.6 (Ingela Källén, Johan Råghall).

Trenden med allt fler steglitsobservationer håller i sig. I år fördubblades antalet observationer från ca 20 i fjol till över 40 i år. Många av dessa kan dock gälla samma individer, då det på några platser rapporterats många observationer. T.ex. sågs steglits vid 14 tillfällen på olika platser i norra delen av Östersund (bl.a. i Badhusparken, Sjukhusområdet och Stadsdel Norr) från januari till augusti, som mest 10 ex den 5 januari. En häckning konstaterades också här då ett par sågs mata sina nyligen flygga ungar i slänten mellan Kadettstigen–Rådhusgatan ovanför Jamtli den 16 juni. Vid en fågelmatning i Bispgården sågs arten vid minst fem tillfällen i januari, februari och december, som mest med 7 ex. Antalet lokaler där steglits setts är drygt 20 fördelat på samtliga kommuner. Flest observationer rapporterades i januari (12 st), medan det i maj och september inte rapporterades några alls.

Gulhämpling (*Serinus serinus*) VU

1 ex. födosökande Karlslund, Östersund 22.8 (Hans Grundahl, Ewa Danielsson).

Jämtlands andra godkända fynd av gulhämpling. Den första sågs under sommaren 1987 vid Birka i Ås.

Grönsiska (*Spinus spinus*)

Vinterfynd: 1 2K födosök Frisktorpet, Mörsil 24–27.2 (Tomas Saxgård).

Ortolansparv (*Emberiza hortulana*) VU

1 hane sp/sj Högberget, Ragunda 9.6 (Johan Råghall, Ingela Källén).

Under den inventering som genomfördes under försommaren av Länsstyrelsen (inom Åtgärdsprogrammet för hotade arter) i delar av Jämtlands jordbrukslandskap hittades inga ortolansparvar. Dock upptäcktes en sjungande hane på ett uppväxande kalhygge i närheten av Hammarstrand, och detta var den första säkra rapporten i Jämtland sedan 2015.

Videsparv (*Emberiza rustica*) VU

2 ad i par permanent revir Öjsjömyrarnas NR 26.5 (Stefan Hage). 2 1K pull/nyligen flygga ungar Skogsbilväg S om Tullingsås, Österkälstjärnarna, Ström 23.6 (Marcus Östman). 2 ad i par uppr/varn 7.7 (Ulla Falkdalen) och 1 ad 8.7 (Nils Andersson), båda Öjsjömyrarna, Öjsjömyrarnas NR. 1 honf lämpl biotop Håxåsflon, Hall-Håxåsen, Hammerdal 13.7 (Tor Persson). 2 ex rast Våge, Hallen 15.7 (Kim Woxlägd). 3 ex födosök Travbanan, Håxås, Hammerdal 13.8 (Robert Jansson, Marie Griph).

Förutom ovanstående fynd rapporterar Projekt Videsparv 7 besatta revir på de 37 undersökta lokalerna i tre olika delområden i centrala Jämtland. Det var det klart sämsta året hittills inom projektet och en kraftigt nedåtgående och oroande trend kan antydas. Det återstår dock att se om den håller i sig kommande år eller om det kan finnas andra orsaker till tillfälliga fluktuationer.

Lappsparv (*Calcarius lapponicus*) VU

Något fåtal häckningar rapporterades från Stekenjokk längst i norr, där arten är något av en karaktärsfågel på fjällheden. Längre söderut rapporterades lappsparvar under häckningstid på några olika ställen omkring den s.k. Jämtlandstriangeln (Storulvån–Sylarna–Blåhammaren), i Storlienfjällen, på Västra Middagsfjället samt på ett par lokaler i Hotagsfjällen. Nedom fjällen märktes inte mycket av varken vår- eller höststräck, då blott någon enstaka observation noterades.

Snösparv (*Plectrophenax nivalis*)

Häckningar: 2 ex föda åt ungar Blåhammarens fjällstation, Blåhammarfjället 5.7 (Johan Marklund). 2 i par föda åt ungar Getryggen, Snasahögarna 10.7 (Per Åsberg, Malin Eriksson).